

me, om end med nogen Uvidelse omtrent i Retning af det, jeg har omtalt, tror jeg, man vil kunne opnaa at faae en Afgjørelse af denne Sag, som vel ikke fyldestgjør Alt, hvad man her i Thinget ønsker, og ei heller fyldestgjør, hvad der ganske vist ønskes af en stor Del af Befolkningen, men som dog vil være et Skridt fremad mod det, som de Herrer ønske, og vil bringe en foreløbig Afgjørelse tilveie af denne idelig tilbagevendende og, som det ærede Medlem sagde, nu fortærskede Sag. Jeg skal blot med Hensyn til Enkeltheder gjøre en Bemærkning angaaende det, der findes i 2det Stykke af § 4, nemlig Betingelserne for Apothekerens og Jordemødres Ansættelse. Dette 2det Stykke i § 4 er jo kommet ind i det andet Thing, og det har undret mig noget, at man har stillet Betingelserne for Apothekerens og Jordemødres Ansættelse anderledes end med Hensyn til dem, der udøve Lægepraxis, baade Autoriserede og Uautoriserede. I § 4, 1ste Stykke, er det nemlig en Betingelse for, at Vedkommende kan straffes, at der skal være indtraadt en Skade, at det skal være bevist, at Vedkommende har udvist aabenbar Uvidenhed, Forsømmelse eller Skjedsalshed osv., naar dette ikke maa antages at have været uden Indflydelse med Hensyn til den indtraadte Skade. Det er her stillet op paa en negativ Maade, idet det siges: „ikke maa antages at have været uden Indflydelse med Hensyn til den indtraadte Skade“; men derimod synes det at være stillet noget anderledes for Apothekerens og Jordemødres Vedkommende. Der synes det positivt at fordras, at den indtrufne Skade skal være forarsaget ved utvilsomme Feil eller ved aabenbar Uagtsomhed fra den Raagjældendes Side. Jeg tror, det vilde være heldigt, om dette 2det Stykke blev rettet, saaledes at det kom i Overensstemmelse med det 1ste Stykke; thi i Reglen er der stor Vanskelighed tilstede ved at paavise, at det i Virkeligheden er den stedfundne grove Feil, der har forarsaget den indtrufne Skade. I Reglen vil Sundhedskollegiet erklære, at det kan være muligt, kan være sandsynligt, men det kan ikke siges det med Visshed. Det er derfor vistnok rigtig, saaledes som Tilfældet er i 1ste Stykke af § 4, kun at betinge Strafbarhed af, at der er begaaet grove Feil. — Med disse Par Bemærkninger skal jeg tillade mig at anbefale Udfastet.

Solm: Jeg kan være enig med den ærede sidste Zaler i det Dnskelige i, saavidt muligt at være streng imod det Slags Kvakksalvere, der, som han udtrykte sig, bruge Trolddom dels ved Ord og dels ved Bønder, eller som med andre Ord tilægge sig en utilslædelig Indtægt gennem Befolkningens gode Tro og paa dens Beføstning. Naar det ærede Medlem imidlertid tilføiede, at en hel Del af dem, som bleve forhørte, have sagt, at Kuren hjalp, saa tror jeg, at det ærede Medlem er noget i Bidsfarelse, thi jeg er ikke saa ganske

fremmed for, at der jo bliver brugt ikke saa faa af det Slags Midler af Kvakksalvere, men de fleste af dem bruge enten Medicin eller Salve ved Siden af, enten det nu er til indvortes eller udvortes Brug, og de fleste ere vistnok enige om, at det er dette, der hjælper, og ikke Ordene eller Bønderne. Det, som det jo imidlertid er os om at gjøre, er at komme til et praktisk Resultat, og jeg tror da, at der findes visse Symptomer i den ærede Ministers Lovforslag, som kunne berettige til at gaa ud fra, at det nu kan lykkes at komme til en endelig Ordning. Det bedste Middel imod alt Kvakksalveri er efter min Anskuelse, at man opstiller som Regel, at Ingen faar Ret til at yde Lægehjælp, med mindre han har faaet Anbefaling fra sit eget Sogneraad (H. Nielsen: Eller Byraad). Ja, det kommer omtrent ud paa Et. Men der er det Mærkelige ved disse Kvakksalvere, at de som oftest ere mest berømte langt borte. Det er ofte Tilfældet, at en Kvakksalver bliver meget benyttet af Fjerntboende, medens Ingen vil benytte ham i det Sogn, hvor han bor, og det er kun, naar Vedkommende er en virkelig dygtig Mand, at han bliver benyttet i det Sogn, hvor han bor. Jeg tror derfor, at et af de kraftigste Midler til at forebygge videre Udøvelse af Kvakksalveri er dette, at Vedkommende skal have en Anbefaling fra den Del af Befolkningen, som bor ham nærmest. Det blev sagt af den ærede sidste Zaler, at han ikke i og for sig troede, at der var nogen Trang til det Slags Folk. Dette kan nok være rigtig, men paa den anden Side kan jeg dog ikke Andet end udtale, at det i mange Tilfælde har vist sig, at disse Menneſter have været i Stand til at helbrede visse Sygdomme, som Lægerne ikke have kunnet helbrede, og jeg tror, at man som Regel kan sige — i alt Fald forholder det sig saaledes, hvor jeg er kjendt —, at det Slags Folk ikke blive benyttede, forinden vedkommende Patient faa at sige er opgivet af Lægerne. Naar det først er kommet dertil, tror jeg, at det, som man maa gjøre fra Lovgivningsmagtens Side, er at aabne en Mark for den Del af de uexaminerede Læger, som virkelig ere i Stand til ved visse Sygdomme at yde deres Medmenneſter Gavn, men jeg kan da ikke være enig i, hvad der stadig bliver fremhævet, at Vedkommende ikke maa erholde Betaling, thi dersom dette skal slaas fast, saa bliver det Hele jo saa at sige til ſlet ingen Ting. Der blev paa en vis spydig Maade af den ærede sidste Zaler omtalt et enkelt Tilfælde, hvor han mente, at Vedkommende hjalp den Syge, forsaavidt som hans Lidelser fik en hurtigere Ende, end de muligvis ellers vilde have faaet. Dertil vil jeg kun svare, at det heller ikke er umuligt at paavise, at uexaminerede Læger have været saa uheldige i Udøvelsen af deres Gjening, at man endogsaa med den største Lethed vilde kunne paavise lignende Exempler blandt disse. Saadanne Tilfælde foregaa daglig for vore Dine, men jeg